

SFATURI CONCRETE REFERITOARE LA INTERACȚIUNEA OM-URS

LIFE FOR BEAR

„Conservarea populației de urs brun (*Ursus arctos*) din România”

LIFE 13 NAT/ RO / 001154 FOR BEAR

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Proiect finanțat de către Comisia Europeană prin programul LIFE + Natura

Beneficiar
coordonator:

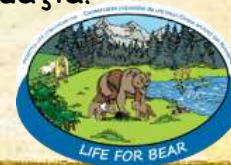
Beneficiari
asociați:

INTRO

Am valorificat cunoștințele oamenilor cu experiență în teren care au studiat ursul și au acționat în diverse situații, pentru a vă oferi o sinteză de sfaturi concrete pentru diferite situații de interacțiune om-urs.

- Dacă ești obișnuit să te plimbi prin pădure, sunt șanse mari ca să vezi un urs. Urmărirea unui urs în mediul lui natural, de la o distanță sigură, poate fi chiar plăcută.
- Experiențele pozitive, în ceea ce privește întâlnirile cu urșii, sunt mai dese decât cele neplăcute. Uneori, mai rar, se întâmplă ca întâlnirea dintre om și urs să fie violentă, astfel că vă recomandăm prevenirea acestor întâlniri.
- Este bine să fiți pregătiți pentru o astfel de întâlnire. În acest caz: Opriți-vă! Evaluați situația! Nu există o singură metodă dovedită care să fie bună în cazul unei întâlniri cu un urs, fiecare întâlnire poate fi diferită.

SFATURI PENTRU REDUCEREA CONFLICTELOR (1)

Evitați un conflict direct cu ursul în zone din afara habitatului natural (localități, drumuri, etc)

Dacă vă întâlniți cu ursul în circumstanțe neobișnuite, ar trebui să știți câteva lucruri:

➤ **NU VĂ APROPIAȚI DE EL!**

➤ **NU ÎNCERCAȚI SĂ-L HRĂNIȚI!**

➤ **NU ÎL FOTOGRAFIAȚI!** - Blițul sau sunetul îl pot deranja și provoca!

➤ **NU HĂITUIȚI URSUL!** - Gălăgia moderată (fluierat, bătut din palme, etc) îl poate îndepărta, însă strigătele și gălăgia făcută de mulți oameni la un loc îl pot speria și determina să acționeze agresiv.

➤ **PĂSTRAȚI DISTANȚA FAȚĂ DE URȘI!** - Urșii sunt drăguți, dar sunt animale sălbatice care ne pot răni. Comportamentul lor este imprevizibil la întâlnirea cu omul.

➤ **NU STAȚI ÎN CALEA URSULUI!** - Dacă ursul vine spre dumneavoastră lăsați-i spațiu de trecere (de exemplu: vă lipiți de un zid, intrați undeva). Încercați să ieșiți din zona lui după ce evaluați foarte rapid posibilitatea de mișcare a acestuia.

➤ **DISTRAGEȚI-I ATENȚIA ÎN CAZ DE APROPIERE EXTREMĂ!** - În cazul puțin probabil să vină ursul foarte aproape (sub 10 metri) de dvs., aruncați un obiect voluminos (geacă, rucsac) și vă îndepărtați rapid

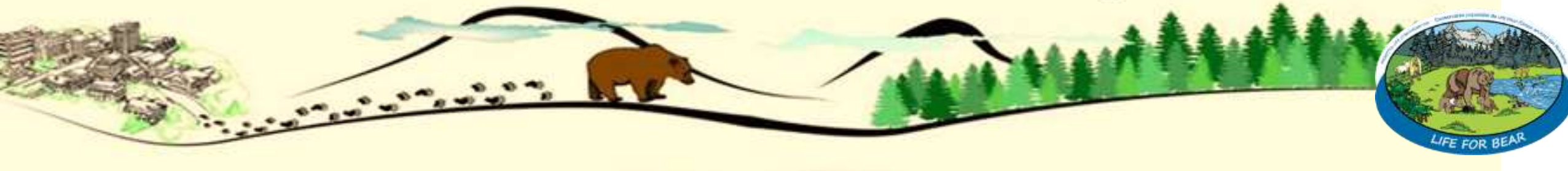
SFATURI PENTRU REDUCEREA CONFLICTELOR (2)

ORICE SURSĂ DE HRANĂ UȘOR ACCESIBILĂ POATE ATRAGE URȘII!

- Evitați să mergeți în zone cu pomi fructiferi, mai ales dimineața și seara pentru că sunt perioadele preferate de urs să se miște;
- Faceți gălăgie moderată (vorbit, cântat, fluierat) pentru ca ursul să poată simți prezența umană; în acest fel veți evita o întâlnire neașteptată;
- Țineți-vă departe de deșeurii;
- Dacă vă întâlniți cu ursul, cel mai sigur este **SĂ VĂ RETRAGEȚI**; NU încercați să-l goniți sau să-l atrageți!

- **NU HRĂNIȚI URȘII!**
- Reduceți la minim factorii provocatori de mirosuri!
- Nu lăsați resturi de mâncare în curte, grădină, loc de campare, etc.!
- Utilizați containere de gunoi eficiente, bine închise!
- Cereți ridicarea regulată a deșeurilor, de preferință seara!
- Conduceți cu prudență în zonele populate de urși! (pe DN1 Valea Prahovei s-au înregistrat accidente provocate de urși)

- Folosiți sisteme de protecție a animalelor domestice, a culturilor agricole și bunurilor!
- Evitați instalarea stânelor, stupilor în zonele mult frecventate de urși!
- În special seara, țineți animalele într-o zonă închisă, protejată!
- Îngrădiți-vă bine proprietatea!
- Adunați recoltele la timp!
- Culegeți fructele de îndată ce se coc!
- Nu lăsați fructele căzute pe jos!

SFATURI DE PREVENIRE A ÎNTÂLNIRII OM-URS

- Evitați plimbările în pădurile în care este indicată prezența urșilor!
- Utilizați doar potecile și traseele turistice marcate sau drumurile forestiere cu acces public care oferă o vizibilitate bună!
- Plimbați-vă în grup și numai în timpul zilei! Dacă ursul vă aude venind, de obicei, vă evită. Vocile voastre îl vor ajuta pe urs să vă identifice ca fiind oameni.
- Faceți puțină gălăgie! Este bine să vorbiți, să fluierați sau să cântați în timp ce mergeți, mai ales prin tufișuri, unde vizibilitatea este scăzută, pe lângă apele curgătoare sau când vă bate vântul din față. Ursul se simte amenințat dacă e luat prin surprindere, așa că este bine să vă audă venind pentru a se retrage. Sunetele care nu sunt naturale îl vor face atent să se retragă din acea zonă. În România, clopoțelii nu sunt foarte recomandați, existând posibilitatea ca ursul să asocieze sunetul cu clopotul de la animale domestice, ceea ce nu servește scopului de a anunța ursul că se apropie un om.
- Fiți atenți și urmăriți urmele de urși: pietrele întoarse sau rupte, bușteni sau rădăcinile putrede, pot fi semne că un urs a căutat după răme, viermi sau insecte; urme de zgârieturi pe copaci, urme de labe în noroi sau pe zăpadă, fructe de pădure pe pământ, urme de săpături pentru rădăcini, fire de blană pe scoarța copacilor, toate sunt semne că un urs este în apropiere. **Întoarceți-vă pe drumul pe care ați venit dacă le observați!**
- Păstrați distanță față de sursele abundente de hrană și de animale moarte, deoarece ursul ar putea fi prin apropiere.
- Țineți câinii în lesă și sub control! Câinii de companie nu sunt o metodă de apărare, ci mai degrabă de instigare a ursului.
Aceștia pot detecta și conduce urșii până la voi.
- Nu depozitați mâncarea în cort! Camparea cu cortul este recomandată doar în zonele special amenajate.

SFATURI DE COMPORTAMENT LA ÎNTÂLNIREA CU URSUL (1)

Nu există o singură metodă dovedită care să fie bună în cazul unei întâlniri cu un urs, fiecare întâlnire poate fi diferită.

Următoarele reacții, din partea oamenilor, au fost eficiente în trecut:

- Nu provocați ursul! Nu îl înfrunțați!
- Rămâneți calmi și părăsiți zona fără să fugiți, vorbind încet sau dând din mâini!
- Respectați spațiul ursului fără să-l înghesuiți, iar el se va retrage!
- Urmăriți cu privirea reacțiile ursului, dar evitați să-l priviți direct în ochi!

SFATURI DE COMPORTAMENT LA ÎNTÂLNIREA CU URSUL (2)

Dacă vedeți un urs de la distanță:

Respectați spațiul de care ursul are nevoie

➡ Întoarceți-vă și părăsiți zona!

Dacă, neașteptat, vă întâlniți cu ursul în apropiere de voi:

- Rămâneți calmi! Nu fugiți! Arătați-i că sunteți om, vorbind încet sau dând din mâini;
- Retrageți-vă ușor pe drumul pe care ați venit!
- Mișcați-vă în direcția din care bate vântul, astfel încât ursul să vă simtă mirosul;
- Puteți aprinde o țigară: nu îi place mirosul;
- Nu înghesuiți ursul, lăsați-i o zonă de scăpare și el va pleca;
- Ursul poate fi agitat și stresat, plescăind din fălci, lovind pământul în timp ce pufăie. Urmăriți cu privirea reacțiile ursului, dar evitați să-l priviți direct în ochi deoarece poate interpreta acest lucru ca pe un comportament agresiv din partea dvs.

Dacă cumva, în cazul unei întâlniri spontane, un urs atacă și nu este timp de altceva, ați putea să vă protejați organele vitale, fața și gâtul:

- Să vă întindeți cu burta în jos și cu picioarele ușor depărtate și să vă strângeți mâinile în jurul capului. Rămâneți nemișcat. Este posibil să nu atace dacă simte că nu mai reprezentați nicio amenințare pentru el. (P.S. Acest sfat nu a fost probat în România, este foarte des promovat în America de Nord).

Dacă ursul vă urmărește:

(Foarte rar urșii manifestă un comportament de răpitor, adică să urmărească înainte să atace).

- Dacă totuși vă urmărește: retrageți-vă încet, dar nu îl înfrunțați!
Vorbiți încet și nu fugiți!

Dacă ursul continuă să vă urmărească:

- Lăsați-vă bagajul sau altceva care să-i atragă atenția.

Dacă totuși continuă să vă urmărească:

lăsați, din loc în loc, alt bun avut la dispoziție (husă de aparat foto, sticlă de apă, fes, bluză, etc.), până când ieșiți din raza lui de activitate.

DE REȚINUT

**URȘUL NU ESTE UN ANIMAL DE PRADĂ! NU VA ATACA OMUL FĂRĂ MOTIV!
SĂ ÎL RESPECTĂM ȘI SĂ FIM CONȘTIENȚI DE FORȚA LUI SUPERIOARĂ!**

- Dacă ursul aude oameni venind, de obicei, îi evită.
- Ursul se simte amenințat dacă e luat prin surprindere.
- Ursul brun nu mănâncă oameni; nu consideră omul ca fiind hrană sau potențială pradă.
- Ursul se apară când își protejează puii sau mâncarea.
Luat prin surprindere, în timp ce caută hrană sau când are pui, ursul se apară, dar nu este un prădător pentru om.
- Dacă simte prezența omului când deja omul s-a apropiat, ursul poate încerca să intimideze, de obicei se ridică în două labe amenințător. În limbajul ursului înseamnă că atenționează omul să nu mai înainteze pe teritoriul lui;
- Când se ridică în 2 labe, ursul este atent la factorii din jurul lui, nu este poziția de atac.
Acesta se pregătește de atac când își arcuiește corpul și lasă urechile pe spate;
- Ursul este nervos și prezintă pericol de atac imediat, dacă se apropie încet către om cu capul lăsat (mai jos decât greabănul) și nu i se văd urechile (sunt trase în spate, lipite de cap);
- Pericolul vine doar de la lupta corp la corp pentru că o lovitură de labă de urs poate fi fatală;
- Puteți avea cu voi un spray cu piper pentru confortul psihic. În realitate, utilizarea acestuia s-ar putea realiza doar de cineva cu experiență și în condiții extreme de întâlnire față-în-față. Piperul (pulverizat doar direct în față, de la distanță mică 1-5 m) poate anihila simțurile ursului pentru o perioadă scurtă, timp în care omul ar putea să fugă rapid. Utilizat necorespunzător, stimulul (pulverizarea substanței din spray) poate să înfurie ursul și să aibă efecte inverse (ursul să atace). De foarte multe ori, sprayul poate afecta doar omul, dacă nu este antrenat să îl utilizeze corespunzător. Odată acționat sprayul, substanța activă poate afecta omul, astfel încât să își piardă simțul văzului și mirosului pentru câteva minute.

FOARTE IMPORTANT DIN PRACTICĂ: Utilizarea cu succes a sprayului se face doar dacă: 1. Nu bate vântul spre dumneavoastră; 2. Acționați sprayul direct în/spre fața ursului (obligatoriu să prindă în raza de activitate botul și ochii), de la distanță mică (1-5 m); Din momentul în care ați identificat corect ținta, ați apreciat distanța față de urs, și v-ați asigurat că nu bate vântul în direcția dumneavoastră (dinspre urs spre dumneavoastră), agitați sprayul, scoateți piedica și acționați sprayul, apoi vă retrageți cât mai repede în direcția opusă, cât timp are efect sprayul asupra ursului (de la câteva secunde la 1-3 min) și nu mai continuați traseul în acea zi și eventual anunțați și alți participanți la traseu despre eveniment ca să evite întâlnirea cu un urs agitat (în urma acțiunii sprayului asupra lui).

OBSERVAȚII (legate de întâlniri cu urși)

➤ Unii urși (urșii habituați) urmăresc oameni pentru a cerși mâncare. Aceștia, de obicei, când vă opriți din mers se opresc și ei din urmărit și se uită spre dumneavoastră "întrebător", fără să prezinte un comportament de agresivitate. În această situație, continuați să vă deplasați vorbind cu ei, pe un ton calm și să vă opriți din când în când pentru a evalua situația, iar după un anumit timp, observând că nu primesc de mâncare, o să renunțe să vă mai urmărească. Acești urși se găsesc de obicei în apropierea zonelor turistice, unde oamenii hrănesc ilegal urșii (În anul 2022: Transfăgărășan-Munții Făgăraș, Brașov (Postăvaru - Piatra Mare - Ciucaș), Valea Prahovei, Bucegi, Harghita, Tușnad Băi, Lac Sf. Ana, Ojdula (CV) -Lepșa (VR), etc.)

➤ În puținele cazuri de vătămări ale omului de către urs în contextul acțiunilor recreative, cauza principală a fost întâlnirea neașteptată, în care s-au speriat unul de altul, iar ursul a vrut să fugă, lovind omul în calea sa. Astfel, omul a fost doar rănit, nu ținta unui atac intenționat. În astfel de cazuri pericolul vine din posibilitatea grea (din cauza distanței față de un punct de prim ajutor) de tratare urgentă a rănii și oprire a sângerării.

Drept urmare...evitați întâlnirile spontane, iar dacă ajungeți să îl vedeți, nu îl înfrunțați!